

## עולים כיתה פרק 16- עם צליל סילישטיאן על בין יסודי לעל יסודי

דורין: "עולים כיתה" הפודקאסט של מורי העתיד. חושבים חינוך, עושים חינוך, מדברים חינוך.

קובי: בתהליך ההכשרה להוראה' נשאלים פרחי ההוראה המון שאלות, שנועדו לעזור להם לבחור את השביל המתאים להם, בתוך מערכת החינוך הגדולה והמגוונת.

לחלק מהשאלות התייחסנו בפרק 8 של הפודקאסט שלנו, ואני מזמין אתכם להאזין לו שוב.

אחת הדילמות בבחירת המסלול ההוראה, היא הבחירה בהוראה בין בית ספר יסודי, להוראה בבית ספר על יסודי, כלומר חטיבת ביניים או תיכון. מדובר בעולמות שונים מאוד. ביסודי מקנים לתלמידים את בסיס הידע, הקניית קריאה וכתובה, מיומנויות לימודיות, וגם מיומנויות חברתיות, בעל יסודי התלמידים מגיעים עם מטען רגשי ולימודי, והמורות והמורים נדרשים לכוון אותם בסבך החברתי, אז מה מתאים לי יסודי או על יסודי? איך לבחור והאם אפשר לשנות?

אני קובי דביר, ואתם מאזינות ומאזינים ל"עולים כיתה", הפודקאסט של התוכנית לתואר שני, אם טיץ', בסמינר הקיבוצים. בפודקאסט הזה אנחנו מדברים, עם ועל מורות ומורים, ועל המעשה החינוכי. הפעם נדבר על הבחירה בין יסודי לעל יסודי. אני שמח לארח היום את צליל סילישטיאן, צליל עבדה במרכז השלטון המקומי, עד שהרגישה שהיא צריכה שינוי. היא הצטרפה אל התוכנית לתואר שני אם טיץ', במסלול להוראת אזרחות, וסיימה אותו לפני 3 שנים, היא החלה את דרכה בהוראה כמורה לכיתות ג' עד ו', בבית הספר אמירים בחולון, שם הייתה מחנכת כיתה. לפני שנה עשתה צעד משמעותי, ועברה ללמד בתיכון קציר ברחובות, שם היא מלמדת כיתות י' ו-י"א. היי צליל תודה שבאת.

צליל: היי קובי

קובי: אהלן, קחי אותי להתחלה, למה החלטת לעזוב את מרכז שלטון מקומי, ולעבור להוראה בכלל?

צליל: אוקי, אז קודם כל אני באה ממשפחה של מורים, אמא מורה, ואחות מורה, שעשתה שינוי מהצבא, וזה היה מתבקש כשילדתי את הילד השני שלי, ולא רציתי שהם יהיו בצהרונים, במסגרות, אחר הצהריים, לא לעבוד עד מאוחר, בעצם להגשים את עצמי כאמא, ולכן החלטתי שאני עושה את השינוי הזה, ועוברת להוראה, בעיקר בגלל השליחות הזאת, כאם.

קובי: את יודעת, אני מעצור אותך רגע, כי זה באמת אני עוצר אותך, כי זו תשובה שאנחנו מקבלים הרבה, זאת אומרת למה באתי להוראה, כי במשפחה שלי יש מורות, ואמא שלי הייתה מורה, זאת אומרת זה משהו שעובר הלאה, זה משהו לא יודע גנטי משפחתי, זה איך זה הולך?

צליל: כשגדלים לאם מורה, אז יש דברים שהם מושרשים בדיבור, בתנועות גוף, בהווי, בל"ז סדר היום, שאתה רגיל אליו, שזה כן איזשהו עובר.

קובי: שרצית לשחזר אותו הלאה.

צליל: כן.

קובי: אוקי ואז מה? איך עושים כזה שינוי אדיר?

צליל: איך אני עשיתי את זה?

קובי: כן.

צליל: אוקי, אז אני ילדתי את הילד השני היה לי כבר ילד בן 3 הבכור, והילד השני שלי נולד, פשוט לא חזרתי לעבודה אחרי חופשת לידה, ונרשמתי ללימודים, והתחלתי לחפש את עצמי, פשוט הגשתי קורות חיים, אמרתי מה שיתפוס יתפוס, אולי נעבוד בחצי משרה, אולי נמלא מקום, נראה אם זה מתאים, ובד בבד בעצם להתחיל ללמוד, להתחיל כסטודנטית, "נפל ברשת", והתחלתי לעבוד ב-50 אחוז משרה, מאמירים בחולון.

קובי: זאת אומרת כבר תוך כדי לימודים.

צליל: עוד לפני הלימודים.

קובי: עוד לפני הלימודים.

צליל: חודש לפני שמתחילים בעצם ללמוד. כבר נכנסתי בראשון לספטמבר.

קובי: ואז מה את מרגישה. תארי לי את החוויה הזאת של ההתחלה.

צליל: אוקי, הלכתי לאמא, אמרתי לה אמא אני מתחילה מחר, מה עושים? קודם כל כמובן ביסודי, להבדיל מהתיכון, יש את העניין הזה של להכין את הכיתה, אז בהתחלה חינכתי בעצם כיתה ה'.

קובי: להכין פיזית לקשט.

צליל: פיזית לקשט. ואז היה איזה לי 3 ימים עמוסים כאלה, שהגעתי לבית הספר, וקישטתי את הקירות, והורדתי מהאינטרנט, מה אני הולכת לעשות, כי אתה מגיע אתה לא יודע את תוכנית הלימודים, אתה לא יודע מה אתה הולך ללמד, אתה לא יודע איזה תלמידים יהיו לך, אתה לא לימדת יום מימי חייך, אתה צריך משהו אז אתה מסתובב בבית הספר, אתה מרגיש את ההווי, ורואה מה מורות אחרות עושות, ובעצם מנסה להתאים את עצמך, אז קישטתי את הכיתה, והכל ובראשון לספטמבר, הגעתי עם פתק ממו קטן, שעליו כתוב כמה כללים שאמא הכתיבה לי, והיה לי בעצם כלל אחד שמכניס, וכולל בתוכו הכול, ועד היום הוא מלווה אותי, שזה הכלל ברזל שלי, וזה כבוד. אני כל הזמן אומרת להם, יש לי כלל ברזל זה כבוד, וזה מוביל אותי בדרך שלי.

קובי: כבוד ממי למי?

צליל: כבוד בין כולם. בין הכל למקצוע, למורה, לתלמיד, בצורה של יחסי גומלין, וזה באמת מוביל, זה באמת, כאילו לא משנה באיזה גיל אמרתי את זה, אם זה היה בתיכון, אם זה היה ביסודי, לאיזה תלמיד אמרתי יותר בעייתי, יותר קליל, יותר מופנם, יותר תמיד, זה עבר לי, נסתכל בגובה העיניים, ונדבר בכבוד אחד לשני, וזה תמיד הוביל אותי, וזה תמיד עובד.

קובי: את יודעת מה קופץ לי בראש פתאום אנחנו מדברים פה בפרק על הבחנה בין יסודי ותיכון אז את אומרת אמרת כזה בין לבין ביסודי צריך לקשט את הכיתה בתיכון לא עכשיו אני חושב על זה זה נקודה ממש משמעותית כשהנערים מגיעים לתיכון והם מגיעים לכיתה ריקה ערומה שאף אחד לא השקיע בה אני חושב שזה גם עושה חלק מההבדל שאתה נכנס לכיתה א' והיא מושקעת ויפה וצבעונית וכיף לך לבוא ללמוד ואתה נכנס לתיכון אף אחד כבר לא.

צליל: אבל זה לא רק שאתה נכנס לתיכון, ואף אחד כבר לא, כשאתה ביסודי, יש לך משרד זה הכיתה שלך, זה משרד, יש שם את הארון של המורה, שאת מאחסנת בו את כל הציוד שלך, את כל החומר הלימודי, את כל מה שאגרת במשך השנים, ויש את השולחן, ויש את המחשב, ואם היה, הבן שלי צייר לי ציור, אז אני יכולה לתלות אותו מאחורי בכיתה, ובתיכון אין את זה, אתה מלמד הרבה יותר כיתות.

קובי: זאת אומרת, את אומרת, תחושת השייכות של המורה, משליכה אחר כך את תחושת השייכות של התלמידים בעצם.

צליל: לגמרי. גם בתיכון הם עוברים בין הכיתות, יש כיתת מעבדה, כיתת מחשבים, הם לומדים במגמה בכיתה הזו, ביסודי לא.

קובי: אז הנה הלכה השייכות כן.

צליל: הלכה. הם גם מתפצלים בלפי נגיד, 3 יחידות, 4 יחידות, מגמת תקשורת, מגמת מוזיקה, וביסודי אין להם את זה, הם לא מתפצלים, הם הולכים לשיעור ספורט יחד, וחוזרים, הולכים לשיעור אומנות יחד, וחוזרים, וכל מעבר לזה הם בכיתה.

קובי: אז איך הגעת דווקא לאמירים, זאת אומרת, מה חיפשת, מה פעם היו מחפשים בעיתון, מה מחפשים היום?

צליל: אז אני פתחתי את האינטרנט, את האתר של הסתדרות המורים, וארגון המורים, ובעצם הסיבה לדעתי שקיבלו אותי ליסודי ולא לתיכון, בתיכון נורא חשובה ההתמחות, אם את מלמדת אזרחות, את צריכה שתהיה לך תעודת הוראה באזרחות, אם את צריכה ללמד מתמטיקה, את צריכה תעודת הוראה במתמטיקה ביסודי, עם יש לך לימודי מדע ורוח או מדעי החברה, אז את יכולה ללמד מקצועות שפה, ואם יש לך לימודי מדעים, או חשבון, או אנגלית, אז את מלמדת אנגלית, או חשבון, או מדעים, או הנדסה, או רובוטיקה, או וכן הלאה, מה שלי היה אז, עדיין בעצם לא התחלתי ללמוד, אז היה לי רק תואר ראשון במדעי החברה, וזה התאים ללימודי שפה, וכך התקבלתי להיות מורה לעברית, עצוב אבל כך התקבלתי להיות מורה לעברית, נכון.

קובי: את אומרת עצוב, כי בעצם זה אומר משהו על המקצוע, שלא דורש איזה תנאי סף, אתה מתקבל לעבודה, כי פשוט אין מורים, ואז כולם יכולים להתקבל.

צליל: נכון.

קובי: ואיך הסתדרת? זאת אומרת את מגיעה בלי כלים, אז יש את אמא שמלווה, ומה מה עושים מחר בבוקר, מה איך מכינים מערך מה?

צליל: אוקי, אז קודם כל יש אינטרנט, אבל באמת יכול להיות המוני אנשים, שהם יהיו חכמים ואינטליגנטים, ולא ידעו להעביר חומר לתלמיד, ולא ידעו להחדיר חומר לתלמיד, כי בסופו של דבר, התלמיד צריך להבין את המורה, שעומד מולו, ובגלל זה אני אומרת שזה עובר בגנים, וזה משהו שאי אפשר ללמוד לדעתי, להיות מורה, אתה צריך שיהיה לך איזשהו זיקה, יכול להיות שכן הלימודים יתנו את הכלים, מה זאת אומרת יכול להיות, הלימודים יתנו את הכלים, יש הרבה דברים שלמדתי כאן בסמינר, שנתנו לי את הכלים להתמודד עם מורכבויות יותר רציניות, עם סגנונות שונים של תלמידים, או לקויות למידה, לדוגמה, או דברים כאלה, אבל ביבש ברמה המקרה, אם אתה נכנס לאינטרנט, ובודק באתר של משרד החינוך, מה התוכנית הלימודים בעברית, והולך לפי זה מוריד לך חומרי למידה, וספר מאוד מפורט, אז אתה יכול ללמד עברית לא בעיה.

קובי: אז מה לימדת? את אומרת מקצועות שפה, איזה מקצוע בעצם?

צליל: אני לימדתי עברית תנ"ך מורשת.

קובי: ואתה בעצם לא צריך לדעת תנ"ך בשביל ללמד תנ"ך.

צליל: לא. יש אתר 929, אתה נכנס כל המערכים שם, צורה מדהימה של משרד החינוך, אתה צריך לדעת ללמד, מורה שיודע ללמד, יכול להסתדר בכל מקום, מורה שיודע לנהל כיתה, לעמוד מול כיתה, לנהל את התלמידים עם תחושת ביטחון, שמרגישים שיש משהו סמכותי, שמעביר את הידע, הוא יכול להעביר כל דבר.

קובי: זאת אומרת, זה יותר האיך ופחות המה.

צליל: בדיוק.

קובי: אז תתארי לי את החוויה של ההוראה ביסודי, עם מה מורה מתמודדת.

צליל: אוקי אז קודם כל יש לביל, ביסודי יש כיתות ג', ויש כיתות ו', אז זה שמיים וארץ.

קובי: ויש קודם א', אוקי.

צליל: אני לא לימדתי ב-א', גג אולי נכנסתי איזה מקום, שזה שם אני בוכה ביחד איתם, מהרגישות, כן אני אמרתי לא לתת לי להיכנס לא' בתחילת שנה, במיוחד שהילדים שלי קטנים, וזה נוגע לך ברגש, זה באמת א' ו-ב' זה מורכבות אחרת, זה להיות אמא ואבא, זה מעבר ללמד אותם לרכישת הקריאה, שזה שמים את הדגש, בא' צריך ממש להיות שם, וכמו אבא ואמא, ממש בכל התחומים. אני לימדתי מ-ג' עד ו', התחלתי ב-ה' ו', ואחרי זה לימדתי מ-ג' ו-ד', חנכתי רק ה' ו', החוויה ביסודי היא שונה בתכלית, א' מבחינת איך אתה עומד מול כיתה ב' תיכף אני אפרט ב', מבחינת המה אתה מביא לכיתה, איזה דגשים אתה צריך לתת שם, איפה אתה צריך עמוק לגעת ברגש אצל כל תלמיד ותלמיד, איך אתה רוכש את האמון שלהם בקשר של מורה תלמיד, זה גם חשוב מאוד הקשר הבין אישי יש שם צורה שונה לגמרי מהתיכון, אז ביסודי קודם כל אתה נכנס לכיתה, הם קודם כל צריכים להאמין בך, לבטוח בך, ככה אתה תופס את המבט שלהם, את הקשב שלהם, ואז אתה יכול להתחיל ללמד, איך אני עשיתי את זה? אני למדתי תוך כדי תנועה, כן לא היה מי שילמד אותי, הרגשתי את התלמידים, היה לי כיתה מדהימה שקיבלתי, והייתי איתם שנתיים, איבר וההורים שם היו מדהימים. היום ההורים נראים משפיעים וקשים, היום המון מורים עוזבים את המערכת, את היסודי בדגש, בגלל הורים. המעורבות של ההורים נכנסים לתוך מה אני מלמדת, ואיך אני מלמדת, ולמה המורה הזו לא משתלט, הוא לא יודע להשתלט, ולמה המורה הזו קשוח, הילדים שלי מפחדים ממנו, ואיפה עובר הגבול, ומה יש שם מורכבות אחרת, יש שם עוד גורם, נכון.

קובי: אבל בתור אמא, את בטח גם דואגת, אם הילד שלך נכנס לכיתה, והוא מפחד מהמורה, או שהמורה צועקת.

צליל: נכון.

קובי: את לא תרימי טלפון ותגידי, המורה למה?

צליל: אני ארים, אני מה זה מציקה בתור אמא.

קובי: נו אז זה אותו דבר.

צליל: נכון. אבל נכון אני מסכימה, אבל יש את הדרך איך לעשות את זה היום מורים אני רואה את זה בקבוצות וואטסאפ לדוגמה, שאני גם יש לי כובע של מורה, וגם כובע של אמא, אז אני רואה שלפעמים הם נכנסים לדברים שגם לא צריך להתעכב אליהם, כמה זמן המורה נתן לילדה שלי לאכול, היא חזרה עם על האוכל, מה הילדה שלך בכיתה ג', תני לה, אם היא תהיה רעבה, היא תבקש לאכול, כאילו איפה עובר הגבול של מה אני אומר למורה, או למה הם כתבו ככה במחברת, למה הוא לא כתב להם בצורה מסודרת על הלוח, כי הוא לא כתב בצורה מסודרת על הלוח, שחררי הוא החליט לכתוב ככה על הלוח, אז ככה הוא כתב על הלוח, כאילו יש עניין של לא הסתדרתי עם המורה, היא נתנה לי הפרעות, או לבן שלי, וזה אז אני אדבר עם המורה, או הייתה אלימות, או הילד לא עשה הרבה פעמים שיעורי בית, וצריך לדבר עם המורה, שזה לגיטימי, ויש עניין של אני מתערב בעבודת המורה. כי לא נראה לי איך שהוא מלמד, אם אני הייתי מורה, הייתי עושה את זה בצורה אחרת, ואז אני מתערב, ומעביר ביקורת בקבוצת וואטסאפ, שזה מאוד מכוער, ועושים את זה מלא, ואז שאתה בתור מורה והורה, אתה רואה את זה, אתה רואה כאילו, וואו איזו חוצפה, איפה עובר הגבול, אולי תלך תלכי ללמד במקומו?

קובי: נהנית?

צליל: מאוד נהייתי ביסודי. אני כל הזמן אומרת, שאולי אם לא קציר, אז אולי אני חוזרת ליסודי, כן.

קובי: אז למה החלטת לעזוב?

צליל: אז עכשיו אני כבר עוברת, להבדלים המהותיים היבשים בין תיכון ליסודי, למה החלטתי לעזוב? קודם כל ילדתי את הילד השלישי שלי, חזרתי לעבוד בחצי משרה, וביסודי לצערי לא מעודדים חצי משרה, כי ומלמדת מקצוע אין מספיק שעות, הם לא יכולים לחלק משרה אחת בין 2 אנשים, כי אם אתם בחצי משרה, אבל מי ירצה לעבוד בגרוש והחצי השני של החצי משרה, אז הואלצתי לעזוב, זאת אומרת, או שתעבדי במשרה מלאה, ותחנכי כיתה, או שתחפשי בית ספר אחר, כי אני צריכה לאישי פה משרה, אז בסוף זה קרה לטובה, הכל קורה לטובה, כי תמיד רציתי לנסות את התיכון לא ניסיתי, מאז שהייתי סטודנטית, מה ההבדל המהותי בין יסודי לתיכון? ומה בעצם גרם לי להישאר פה אז? מכורח הנסיבות עברתי ללמד בתיכון, אבל אם הייתי רוצה לחזור ליסודי, מה בעצם היה משאיר אותי פה או פה. ביסודי, יש לך נחת רוח, היום הילד שלך לא הרגיש טוב, אתה רוצה להחסיר בעבודה, אתה יכול. עזוב עכשיו אם יש להם כוח אדם לאישי אותך או לא, אבל אתה יכול, אין לחץ, אז הם ילמדו מחר מימוניות השוואה, אז הם ילמדו מחרתיים את הטקסט על חנוכה. בתיכון אין דבר כזה, אני לא יכולה להפסיד י"א' 8, אני צריכה להספיק חומר, יש להם מבחן, את לא יכולה להחסיר, כאילו את לא את כל הזמן בזמנים את כל הזמן בקצב, את כל הזמן מה שאר חברי הצוות, יש פה המון עבודה בצוות, זה יושבים בחדר מורים, לפי מקצועות, וכל הזמן מדברים מה אני הספקתי, מה אתה הספקת, ומבחנים ושאלה ורגע בואי תכיני וישר את קופצת למים העמוקים, אין זמן לנשום, וחייבים להספיק, ואת ישר בתוך זה, וביסודי זה אחרת, זה יותר נחת רוח, כאילו מי שלא אוהב נגיד את העומס והלחץ, ואדם נורא לחוץ, יכול להיות שהיסודי גם יתאים לו, נגיד אני בתור אמא ל....

קובי: כי כל מורה עובדת לבד.

צליל: לא, כי כל מורה עובדת קודם כל כן איפשהו, כי אם הוצאנו טקסט שכבתי על חנוכה, ואני החלטתי לעשות טקסט על גזענות, אף אחד לא יגיד רגע לא הספקתי את הטקסט על חנוכה, להבדיל מתיכון, שתוכנית לימודים מאוד ברורה, ואין זמן יום אחד להביא אקטואליה ולא ללמד באותו שיעור, כי היה משהו חשוב על סדר היום, יש 10 דקות, רבע שעה, אתה לא יכול עכשיו שיעור שלם לעצור את הלימודים, ולעשות משהו שהיה במזזה שלך כמורה, וחשוב לך להעביר לתלמידים, שאת זה כן יכולתי לעשות ביסודי, אם היה איזשהו מקרה בהפסקה, או איזשהו מקרה אלימות, או איזשהו משהו שהיה בתקשורת, שהיה חשוב להעביר לכיתה, אתה יכול להיות משמעותי פה לתלמידים, אתה יכול לעצור את מה שתכננת לעשות באותו שבוע, ולעשות אחרת, או ראית איזה מערך שיעור יפה, או איזשהו משהו על סבלנות, אז אתה כן יכול להביא, אתה יכול להיות יותר משפיע ברמה הבין אישית, להיות יותר מוביל דרך מסוימת, שבתוכן אתה לאו דווקא יכול לעשות, כי אתה צריך להספיק.

קובי: את החומר. אוקי.

צליל: את החומר. שזה בעיניי מגרעה ממש גדולה במערכת החינוך בתיכון, כי אתה לא יכול להיות מספיק משמעותי, יש המון דברים, שהתלמידים נגיד שאני חווה עכשיו בתיכון, התלמידים מאוד רוצים לדבר על איזה משהו שמציק, על איזה משהו לפרוק, והם לא יכולים לעשות, כי או כי המחנך לא זמין,

קובי: לפרוק מה?

צליל: נגיד היה להם סיטואציה שקרתה לי. אני הייתי ב נכנסתי, אני חייבת רגע לפתוח כוכבית, בתיכון להבדיל מהיסודי, הייתי פשוט צריכה להיות נוכחת. המראה החיצוני שלי, הדיבור שלי, הקופצניות, קנה את התלמידים, לא הייתי צריכה לעשות יותר מידי, וכאילו היחס בין אישי נוצר, הן באות אלי בהפסקה, מתחבקות, מנשקות, מורים אחרים מסתכלים עלי בהלם, הם כאילו את נראית כמו התלמידות, אז זה גם משהו שהוא ענה בתיכון אגב, כל הקטע הזה שאתה מרגיש צעיר כל הזמן, כי כל הזמן עם התלמידים אתה כמו בגיל שלהם, מה לבשת, אתן מחכות לבוא, מה צליל לבשה היום? והן רצות כזה במסדרון, ראית את המכנס של צליל? ראית את הנעלים שהיא לבשה? ראית את.... אז זהו.

קובי: וזה גם כאב ראש אבל.

צליל: למה אני מתה על זה.

קובי: כי צריך להקפיד נורא לא לחזור על אותו מכנס, פעמיים בשבוע.

צליל: צריך להקפיד נורא, הם בוחנים, הם בוחנים, בסדר אבל זה אני לא חוזרת פעמיים בשנה, נראה לי אז הן מחכות, אז זהו אז נגיד בתיכון, היה להם איזה סיטואציה עם מורה, איזה לספורט, שהם נורא רצו לפרוק, עכשיו יכול להיות שעם המחנך אין להם כל כך קשר, אז זה כיתה שיש בה מחנך, והוא עדין כזה אדיש כזה, ויכול להיות, שכאילו היה בא להם לפרוק אצלי, ולשמוע מה צליל אומרת, ומה דעתה, ולפעמים לקחת מניסיון חיים, ומעניין אותם לדעת, מה אני חושבת, אז הם רוצים להביא איזושהי סיטואציה שקרתה להם, אז אני נגיד כן עצרתי את השיעור, כן עצרתי וישבתי, והקשבתי, ודיברנו, ונתתי טיפים להסתדרות ביחסי מרות, ואיך אני אהיה במקום עבודה, ולא תמיד מה שקורה מקובל עלי כולי, אז יכולתי לעצור, לא באמת יכולתי לעצור, כי אין בסוף זה היה בעוכרי, אבל מי שנגיד מנהל טוב כיתה, ואין לו בעיות משמעת, אז הוא יודע שבשיעור הבא, הוא יספיק צ'יק צ'ק את מה שהוא פוספס, אבל צריך לקחת את זה בחשבון בתיכון.

קובי: שכל כל אירוע כזה שאתה עוצר, גורע לך מהזמן שאתה צריך להספיק את החומר למבחן, השיכבתי שיש בעוד חודש.

צליל: בדיוק ואז מתעקמים עליך בצוות, למה לא הספקת, בגללך לא נוכל להכניס את השאלה הזאת למבחן, או אתה תשנה, או....

קובי: אז אם אני חושב על מה שאת אומרת, ואני חושב על הרפורמה רפורמת המח"ר המתרגשת עלינו, לא יהיו מבחנים, דווקא רעיון מצוין.

צליל: יש מבחנים, יש מבחנים, יש מבחנים.

קובי: כן אבל לא יהיו מבחני סיכום, לא תהיה בגרות, ואז את יכולה קצת יותר לרווח.

צליל: הלוואי וזה היה ככה, אנחנו בדיוק עכשיו לומדים את הרפורמה, וחווים באמת איך זה עובד בפועל, וזה לא נכון. יש מבחנים, יש מטלות, צריך להספיק חומר, יש בגרות 30 אחוז, אומנם בחלק מהעבודה, אבל יש ואתה צריך להספיק הספק של אותו חומר בדיוק, אז אין, ואין הלוואי וזה באמת לא היה, ואז היינו יכולים על מי מנוחות, מי שבאמת אוהב, מי שזה לא אתה יודע. יש את המורים שהם שחוקים, וזה עול בשבילם, "אוף יש לי עוד שיעור עם הכיתה הזאת", ורק מחכים לסיים את השיעור, אבל מי שנהנה מההוראה, ומרגיש משמעותי וכיף לו להיכנס לכיתות, ואוהב לפטפט, ואוהב להביא איזה נושא אקטואליה, ולייצר דיונים מעניינים בכיתה, אז כן היה נהנה מהרפורמה הזאת, אם היא באמת הייתה כפי שחושבים שהיא, אבל היא לא.

קובי: אז יש פחות מקום לשחק עם הדברים שם, כמו שאתם מכירים היום.

צליל: פחות. צריך להיות ממוקדים להספק של חומר, וכל הזמן בודקים, איפה אתה נמצא, ומה אתה מספיק, כן אוקי.

קובי: אז אני מחזיר אותך רגע ליסודי, אז הבנו את הבסיס הזה, איך ההתנהלות, מעבר להשוואה הזאת בין יסודי ותיכון, של ההתנהלות של מעבר כזה, איך את עושה את זה, זאת אומרת, איך את מחליטה שוב, את פונה לעיתון שוב, את פונה לאינטרנט שוב, את מחפשת מה....

צליל: אני לא. הפעם הייתי בעלת ניסיון, פניתי פשוט לבתי ספר. קודם כל כן יש את האתר של ארגון המורים, נכנסתי וחיפשתי, אתה כבר יודע איך לחפש, אתה יודע מה מתאים לך, אתה יודע שגם אם אין דרישה ספציפית, נגיד דרושה מורה לאזרחות, אז אתה שולח מייל לאיש קשר שזה בדרך כלל סגנית או אחראי מערכת, או משהו כזה שמקבלים אליהם את הקורות חיים אז אני שולחת ועם חששות עצומים, כי גם אני חוששת מזה, אני יודעת שהולך לי ביסודי, אני מחזיקה כיתות, יש משמעת, יש למידה, ואז אני אומרת וואו איך זה יהיה

בתיכון, זה יותר מפחיד כאילו, גם אני שאני מחזיקה מעצמי מורה, שכאילו אין אצלה בעיות משמעת, ולומדים אצלה, והתלמידים יושבים, וזה כאילו באים לצפות מבחוץ, איך צליל מנהלת כיתה, ועדיין יש לי חששות עצומים, לעבור לתיכון, בקטע הזה של ניהול כיתה.

קובי: אז פשוט הצגת את עצמך לבתי ספר.

צליל: הצגתי את עצמי לבתי ספר התקבלתי ל-3-4 בתי ספר

קובי: אבל רגע מעניין אותי, בראיון עבודה, שאת באה ואז את אומרת, יש לי ניסיון בבית ספר, יסודי זה לא מינוס, זאת אומרת, בעצם את לא יודעת, את לא מגיעה עם ניסיון בעל יסודי אז....

צליל: תשמע קודם כל חיפשתי עבודה מוקדם, ונתתי שיעורי צפייה, אז כל בית ספר שבאתי, אני ידעתי שאני עוזבת במרץ, כאילו מישהי כבר מורה צריכה להגיש טופס העברה וכולי, אז אני חיפשתי עבודה מאפריל, גם רציתי לבחור משהו שמתאים לי, אם כבר אני עושה את השינוי, אז לא בלחץ, אז באמת הלכתי וראיתי בתי ספר, היה מקומות שיותר התחברתי, מקומות שפחות התחברתי, ונתתי שיעורי צפייה, וראיתי איפה אני רוצה ללמד, ואיפה לא, ואיפה יתנו לי יותר שעות, אתה כבר יודע לעשות משא ומתן, כמה שעות אני אקבל.

קובי: אבל בשיעור צפייה בעצם צופים בך.

צליל: צופים בי כן.

קובי: איפה הבחירה שלך? איך את יודעת אם הבית ספר מוצא חן בעיניך, או לא?

צליל: קודם כל אתה צריך למצוא, אז אוקי קודם כל אתה צריך למצוא חן בעיניהם, ואז אתה מגיע כמה שעות, יש לך לתת לי, האם אני יכולה לעבוד פה 3 ימים בשבוע, אני יכולה רק 3 ימים בשבוע, כמה שעות תתייחסי לי ב-3 ימים בשבוע, זה היה קלף מיקוח שלי, וכשאני אתה יודע אני בכנות ותמיד עם האמת אמרתי, שיש לי עוד בתי ספר, ושמי שיצליח באמת, מי שכאילו יעלה בחכה, זה מי שייתן לי יותר שעות, ב-3 ימים.

קובי: כי רצית לעבוד במשרה חלקית.

צליל: נכון.

קובי: אוקי, ואז כשאת מתקבלת בעצם, מה את מתחילה להיזכר? מה היה בלימודים שלמדת לעל-יסודי? בכלים? במה את עושה? כן

צליל: מה איך הכנתי את עצמי לתיכון. אוקי אז קודם כל יש עניין, אם רציתי חטיבה, או תיכון, חטיבת ביניים, או חטיבה עליונה, שזה גם עניין, זה גם אישן, כי זה שונה במהות לחלוטין, גם ברפורמה "עוז לתמורה" ו"אופק חדש" וצריך לציין את זה, בעיני למי אתה שייך, לעירייה או למשרד החינוך? מי המעסיק שלך? איך בנויה המשכורת שלך?

קובי: כמה המשכורת שלך? אגב גם יש הבדל במשכורת.

צליל: כמה המשכורת שלך? נכון כמה שעות שבועיות? גם פה זה 40, פה זה 36 וביסודי 30, כאילו כמה פרונטלי, וכמה זה צריך לדוש בזה, מה שאלת אותי? שכחתי.

קובי: איך את נערכת? איך את מתכוננת לשינוי כזה, לכניסה להוראה לתיכון?

צליל: אוקי אז קודם כל, מלבד החומר שישבתי קצת ללמוד אותו, מה שהטריד אותי יותר, שוב זה הניהול כיתה, פחדתי כאילו האם יספרו אותי שמה, האם התלמידים יפחדו ממני, במרכאות כזה, כמו שהיו ביסודי, ולמה אני שמה על זה דגש? כי כשהגעתי לתיכון, ראיתי שזה אחרת, הדינמיקה היא אחרת, הם לא צריכים שיהיה להם את היריאה הזאת, שיש ביסודי, איפה עובר הגבול. הגבולות שם יותר קלים ליישום. זאת אומרת, ברגע שאתה נכנס לכיתה, ויש לך וייב טוב בכיתה, ואתה מעניין, אתה מעניין, אתה לא צריך להיות רשע כדי שיקשיבו לך, אתה לא צריך שיחששו, כי אתה מרים את הקול.

קובי: זאת אומרת, את אומרת שהעניין מיותר קצת את בעיות המשמעת, יש פחות בעיות משמעת שמתעניינים יותר.

צליל: כן שמתעניינים יותר, שאתה מעביר בצורה מעניינת, שאתה מייצר דיון מעניין, שתשמע אזרחות זה מקצוע מעניין, כן אני לא יודעת איך היה אם זה היה מקצוע אחר, אבל אזרחות זה מקצוע מעניין מספיק, שתביא כמה כתבות שעלו לסדר היום, או אם אתה מלמד שסע לאומי, אז תביא את הכדורגלנים הערבים, את הסרט הזה שהיה, או כל מיני דברים שנוגעים להם, שאתה יודע להביא את זה, למה שמעניין אותם.

קובי: ואז הם לא עושים בעיות?

צליל: מה זה לא עושים בעיות, אתה צריך לדעת לנהל את הכיתה, אתה צריך לדעת שיהיה דיון, איך יהיה דיון נפץ? איך גם התלמידה שיושבת שם, ובחיים לא פוצה את הפה, תוכל לדבר. או איך התלמידה הלסבית, גם בעיניה אני אמצא חן, במרכאות, והיא תרצה גם להשתתף בשיעור שלי, או אתה צריך לגעת בהכל עכשיו, אם אתה מסתכל עליי, שאני סוג של דמות, אז זה קשה להגיע לכל הזרמים באוכלוסייה, אבל בסוף כן הצלחתי להגיע לכל הזרמים, איך אתה כל היום מספר סיפורים אז יש לך את החבר ההוא, ויש לך את הידיד ההוא, ועבדת פעם שם, ומה את מבשלת לשבת, הם אפילו שואלים אותי, אז 3 דקות הפסקה, מה אני מבשלת לשבת, וההיא מספרת מה האימא שלה בישלה.

קובי: וזה הכל סיפורים אמיתיים? או שגם קצת את עוזרת נעזרת בדמיון?

צליל: הכל סיפורים אמיתיים. הכל סיפורים אמיתיים. הכל סיפורים אמיתיים. והם נגנבים. הם נגנבים מהסיפורים, ואז זה מושך אותם, ואז אוקי רגע שקט, בואו נחזור רגע לחומר, בואו זה כאילו אתה שחקן בכיתה, אתה תוך כדי תנועה כזה זה שונה זה שונה מהיסודי, שביסודי זה אתה נותן את הטון, אף אחד לא מתווכח עם מה שהבאת לכיתה, אלא אם כן יש לך איזה תלמיד עם בעיות קשב שבאותו,,,.

קובי: אז פה מתווכחים איתך,

צליל: פה הם מתווכחים. פה אתה לא יכול לעצור דיון באמצע, אם הוא נורא מעניין. פה אתה לפעמים נגיד, יש איזשהו יום שהם יותר תוססים, אז אתה לא תספיק את כל מה, כאילו אתה צריך לדעת שאתה מלמד, איך הרכז מקצוע אצלנו אמר, את צריכה לדעת שיש לך 60 אחוז מהשיעור, את מספיקה 60 אחוז מהשיעור. לפעמים אתה מספיק יותר, לפעמים אתה מספיק פחות.

קובי: 45 דקות זה הנטו שלך, זה לא הרבה.

צליל: 45 דקות, כן זה הנטו, אז אין זה לא הרבה, אבל זה לא בדיוק ככה, יש יום שיהיה יותר, יש יום שיהיה פחות, תלוי בנושא השיעור, תלוי במצב רוח, תלוי באיזה שעה השיעור שלך, אם זה מב"ר שעתיים בבוקר, אז זה דממה, אתה מספיק ספר שלם, אם זה מב"ר, שהיום שישי שעתיים אחרונות, אז אתה לא מספיק, הם שואלים אותך מה אתה מבשל לשבת, וכמה הם רעבים.

קובי: אז הזכרת את המב"ר, אז קודם כל אני אגיד, שדיברנו על כיתות מב"ר בפרק 10, ואני מזמין את המאזינים שלנו להקשיב לו, שוב בהקשר הזה, אבל נכנסת ישר ללמד כיתות מב"ר, אזרחות מב"ר, זה ככה צלילה למים העמוקים, איך החוויה שם?

צליל: אוקי אז קודם כל, אני תמיד אומרת להם שלא מעריכים אותם כמו שצריך, כי יש כזה שם בחדר המורים, "אה מב"ר, 8 7 נכשלים" תמיד או "אה מב"ר, בסדר כאילו, או בעיות משמעת" או תמיד יש סטיגמה כזאת, על הכיתה, אז אני כל הזמן אומרת להם, זה 22 תלמידים בכיתה, אני כל הזמן אומרת להם שלא מעריכים אותם, המורים, הצוות, לא מעריך את הכיתה הזאת כמו שצריך, כי ברגע שאתה קונה אותם, ואתה מכבד אותם, והם מכבדים אותך בחזרה, הם התלמידים הכי מדהימים שיש, כי הם יודעים להעריך מה שאתה נותן להם, שזה לא כמו בכיתות, בדרך כלל מגמות גבוהות, שהם בטוחים שהם יודעים הכל, והם



הילדים הכי חכמים, והם במגמה הכי טובה, והם תמיד יתווכחו איתך, ויטילו ספק במורה שאתה. אין את זה במב"ר, אם שבית אותם, הם הולכים אחר כך בצורה עיוורת, והם מגנים עליך בחירוף נפש, אז

קובי: והם גם לומדים.

צליל: הם לומדים, והם פוחדים לאכזב אותי, זה קטע, "צליל, אם אני אקבל 60 את תתבאסי עלי? את תכעסי עלי?". היה להם מבחן שבוע שעבר, הם לומדים בשבילי, לא בשביל עצמם, נכון.

קובי: אז יהיה מי שיגיד שזה ממש בעיה, הם לא צריכים ללמוד בשבילך, הם צריכים, למה הם באים לבית ספר? בשביל צליל, או בשביל תעודת הבגרות שלהם?

צליל: ואז איפה עובר המקום של מורה משמעותי? או מורה לחיים? בדיוק פה זה לדעתי הערך מוסף, כאילו מי שבא להוראה, והוא הוא לא בא בשביל השעות, או בשביל הלו"ז, והוא כן בא כי זה בדמו, אז זה הערך מוסף.

קובי: לא, יש הבדל אם זה בדמי, לבין אם הם לומדים בשבילי, יהיה מי שיגיד לך, שאם הם לומדים בשבילך זאת טעות, כי הם צריכים ללמוד בשבילם.

צליל: אוקי, זה דרך הסתכלות, נכון היה לנו דווקא שיח על זה בבית ספר, אבל תשמע אם אתה מצליח בסופו של דבר להגיע שם לתוצאות, ואתה משמעותי בעבורם, אז מה זה משנה מה זה משנה אם אתה עושה להם חשק להוציא בסוף בגרות מלאה, אז מה זה משנה.

קובי: אגב אני מסכים איתך.

צליל: כאילו נכון.

קובי: לגמרי. אני חושב שהמיקוד שליטה החיצוני הזה, עוזר להם בשלב הזה, ואז בשלב הבא, אחרי צבא, או מה הם כבר יכולים יותר לנהל את אורך חייהם, ולעשות את זה עם מיקוד שליטה, פנימי ולא חיצוני, אבל איזושהו שלב ביניים, שצריך לעבור אותו, ואני, אני לגמרי שם.

צליל: נכון, הם ממש כאילו, אני מודל לחיקוי בעבורם, אז עשיתי את שלי.

קובי: לגמרי, אז אנחנו כבר לא אנחנו, את 4 חודשים אחרי לתוך הוראה בתיכון, סיכום ביניים, איך זה להיות מורה בתיכון?

צליל: ראש גדול. לגמרי. מי שרוצה לבוא להעביר את הזמן, לשתות נס, שהתלמידים עושים מטלה, זה לא, זה לא נגיד לבדוק מבחנים, לפעמים הייתי יכולה לעשות ביסודי, כשהתלמידים באיזושהי פעילות, או כשיש איזושהי עבודת כיתה, אז אתה מכין איזה משהו, אתה עושה דברים, שהם כאילו עבודת המורה בבית, אז אתה מספיק לעשות בכיתה, בתיכון, לא בתיכון, אתה בא לעבוד, אתה לא בא לעבודה, אתה עובד, אתה מדבר, אתה מרצה, כל השעה שאתה נמצא בכיתה, אתה לא יכול, "רגע היום יש לי יום שאני צרודה, אז אני אתן קצת פחות", אין דבר כזה, אתה נותן 200 אחוז, בשעות שאתה נמצא. אם יש לך עיסוקים, אתה עושה אותם בבית, או בחדר מורים, בשעות המתות שלך, להבדיל מהיסודי, שאת זה כן הייתי מצליחה לעשות. ביסודי, כמעט ולא הייתי לוקחת כלום הביתה, אז פה אני כן עובדת מהבית, אבל זה אחרת. אני את האמת לא חשבתי שאני אגיד את זה, אבל אני מרגישה סיפוק הרבה יותר גדול, מאשר ביסודי, שוב זה בפן אחר, כן.

קובי: בעיקר נשמע לי עם האינטראקציה עם הילדות והילדים.

צליל: כן, לגמרי, זה אתה כאילו, אתה חושב עליהם, גם בזמן הפנוי.

קובי: הם איתך כל הזמן.

צליל: כל הזמן.

קובי: אז איך את מסכמת את ההבדל, בין יסודי ותיכון, מבחינת המורה שאת, להיות מורה פה, לעומת להיות מורה פה?

צליל: אוקי אז להיות מורה ביסודי, זה אתה מנהל היחידי של הכיתה שלך, אף אחד לא קובע את סדר היום מלבדך, יש המון אינטראקציה עם הורים, המון אינטראקציה עם הורים, המון שיחות עם הורים, המון שיחות עם תלמידים, על הבין אישי שלהם, בין חבר לחבר, המון להכנס בין סכסוכים של תלמידים או חרמות, או בעיות חברתיות, שאין לך את זה בתיכון, עם אתה לא מחנך ובתיכון, זה יותר כאן ועכשיו. אתה זורם עם השיעור, אתה מכין את עצמך, אתה בא עם הידע, אתה לא יכול שיתפסו אותך עם הלא מוכן, או יש דרכים להתחמק, אבל אתה לא יכול לעבוד עליהם, אתה לא יכול לעבוד עליהם אתה זורם איתם, אתה חייב להיות יותר קליל, לקחת את הדברים יותר בקלילות, זה לא עובד, "עץ קשוח נשבר ברוח", הוא ישבר, אי אפשר להיות יותר מידי קשוח שם, אתה חייב איפשהו לשחרר את הרסן, ולדעת לעשות עבודה, שהיא כאילו ללכת בין הטיפות בכיתה, אחת זה יעבוד יותר בכיתה, אחת זה יעבוד פחות במב"ר, יהיה נגיד צורת למידה אחרת, מערך שיעור אחר, בכיתה עיונית זה יהיה בצורה אחרת, כאילו אתה תוך כדי תנועה, אתה לא יכול להכין את עצמך מראש לבוא מוכן, הנה היום יש לי דפי עבודה, היום אני מראה להם את זה, וזהו. כאילו זה הפתעה, כל יום זה הפתעה, בתיכון וזה.

קובי: צריך לדעת לאלתר.

צליל: וזה גם יותר מעניין, אבל יותר כיף, גם ביסודי כיף, אבל גם ביסודי כיף.

קובי: אני שומע כמה את נקרעת בין ה.....

צליל: כן אני לגמרי.

קובי: תני טיפ למורה שמתלבטת מיסודי לעל יסודי.

צליל: אוקי, אז קודם כל אם יש לך ילדים קטנים, יכול להיות שעדיף לך להתחיל ביסודי, כי התיכון הוא מאוד מחייב. ביסודי את יכולה יותר לשחק עם המערכת, עם השעות, את קצת יותר רגועה מבחינת החומר, מבחינת המתח, של המבחנים, של הבגרויות, כאילו מי שעדיין לא בטוח בעצמו, ורוצה להתנסות, לראות עם זה מתאים, או קצת חסר ביטחון. אז הייתי ממליצה להתחיל ביסודי, אחרי זה לטפס, מי שרוצה להיות משמעותי, מורה דרך, מחזיק מעצמו בן אדם, שאוהב לדבר על דברים ברומו של עולם, רוצה לתת יותר בשיח, זה לתת יותר בשיח, אז תיכון לגמרי.

קובי: וטיפ אחד למי שמתלבט אם בכלל להיכנס להוראה.

צליל: וואו, מי שקודם כל, קודם כל הוראה זה עולם, זה עולם, אני ממליצה לנסות, לא לפספס. מי שמתלבט לנסות, חובה לנסות, כי יכול להיות שמהצד, זה לא כמו שזה באמת יכול להיות, שמהצד זה כאילו, או נראה קל מידי, או נראה קשה מידי, ואז שאתה תחושה את החוויה, זה יהיה אחרת, אז אני אומרת קודם כל לנסות.

קובי: לקראת סיום, הגענו לשלב השאלון המהיר, צליל אני שואל שאלה, ואת זורקת את המילה הראשונה שעולה לך בראש, מוכנה?

צליל: אוקי. כן

קובי: י'6

צליל: מב"ר

קובי: יום סיור עם הכיתה

צליל: ואוו כיף גדול

קובי: משכורת

צליל: התפשרות

קובי: מה עוזר לך להתגבר בסוף יום קשה

צליל: הילדים שלי

קובי: מורה טובה היא

צליל: מורה לחיים נדוש אבל לגמרי

קובי: תלמידה טובה היא

צליל: תלמידה טובה מכבדת

קובי: אם טיץ'

צליל: חובה

קובי: סמינר הקיבוצים

צליל: הכי חובה הכי חובה

קובי: צליל, אני מאחל לך בהצלחה בנתיב החדש שבחרת לך, ושהשינוי יביא איתו גם הנאה וגם סיפוק, אני שומע שזה כבר שם, אז שזה ימשיך ככה כמו שאני מכיר אותך, אני חושב שהגעת בדיוק למקום שהיית צריכה להגיע אליו, גם אם זה לקח לך קצת זמן, אז תודה שבאת.

צליל: תודה רבה. לגמרי כן. תודה רבה קובי.

קובי: "עולים כיתה" כאן סיימנו. אנחנו מחכים לכם בדף הפייסבוק של התכנית שלנו, שם תוכלו להגיב על הפרק ששמעתם, לשתף בתובנות שלכם, או לשאול שאלות, חפשו "תואר שני מוסמך בהוראה, אם טיץ' סמינר הקיבוצים". אני רוצה להודות לד"ר עדי שרעבי, ראשת תכנית מוסמך בהוראה, אם טיץ' בסמינר הקיבוצים, לאוהד כץ מהמרכז החדשנות בסמינר הקיבוצים, ולכם על ההאזנה. אני קובי דביר, ואתם מוזמנות ומוזמנים לדרג את הפודקאסט שלנו בחנויות האפליקציות, ולסמן עוקב, כך תקבלו התראה על כל פרק חדש שעולה לאוויר. אני קובי דביר, ואתם מוזמנות ומוזמנים לדרג את הפודקאסט שלנו בחנויות האפליקציות, ולסמן עוקב, כך תקבלו התראה על כל פרק חדש שעולה לאוויר, נשתמע בפרק הבא.